

Пекін, Шанхай, Харбін, Далян...

Культурнае паяднанне беларуска-кітайскіх сусветаў можа ісці ў розных кірунках. І гэты працэс паскарае прэзентацыя ў Мінску анталогіі “Пад крыламі Дракона”.

Ішоў на прэзентацыю кнігі “Пад крыламі Дракона: Сто паэтаў Кітая” ў Нацыянальную бібліятэку з пэўнай трывогай: ці ўдалося выдаць яе годна? Ці здолелі супрацоўнікі “Выдавецкага дома “Звязда” далучыць да справы таленавітых перакладчыкаў? Кітайская паэзія, амаль невядомая ў нас, сто паэтаў, больш двух тысячагоддзяў... У выставачнай зале “Лабірынт” даведаўся: укладанне і пераклад усіх вершаў — гэта справа адной асобы, галоўнага рэдактара часопіса “Полымя” Міколы Мятліцкага. Па сутнасці, паэт здзейсніў літаратурны подзвіг! Пра гэта гаварылі на прэзентацыі пасол Кітая ў Беларусі Чун Цяйвэй, кіраўнік “Выдавецкага дома “Звязда” Алесь Карлюкевіч, дырэктар

Рэспубліканскага інстытута кітаязнаўства імя Канфуцыя БДУ Аляксандр Гардзеі, дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Раман Матульскі, акадэмік [НАН Беларусі](#) Уладзімір Гніламёдаў. На прэзентацыі суладна і сімвалічна гучалі беларускія цымбалы і кітайскі гуджэн.

На развітанне я атрымаў у дар ад Алеся Карлюкевіча густоўна выдадзеную анталогію з яго ж прадмовай, у якой пазней знайшоў цікавае вызначэнне пра беларуска-кітайскія сусветы. “Кніга сапраўды эксклюзіўная: першая ў нас анталогія кітайскай паэзіі, выдадзеная пры падтрымцы Мінскага інстытута імя Канфуцыя,” — паказаў выданне калегу. Ён перапытаў: гэта той інстытут, што пры Лінгвістычным універсітэце? “Ды не, пры БДУ: у нас ужо два асяродкі таго ж імя. Мяркую, далейшае пытанне калегі “А навошта ж у Мінску, так сказаць, два Канфуцыі?” можа ўзнікнуць і ў іншых. І ці кантактуюць інстытуты Канфуцыя паміж сабой? У рэдакцыі “Голасу Радзімы” прапанавалі мне наладзіць дыялог абодвух асяродкаў, скажам, у Інстытуце культуры Беларусі, дзе цяпер працую. А заадно абмераваць іншыя пытанні, якія хвалююць беларускую грамадскасць у дачыненнях з Кітаем. Напрыклад, пагаварыць пра вялікі Кітайска-беларускі індустрыяльны парк, што ствараецца паблізу Нацыянальнага аэрапорта Мінск, ці пра пошукі слядоў нашых ранейшых культурных кантактаў у кітайскіх архівах... У нашым інстытуце прапанову сустрэлі прыхільна.

Што сабрана пра беларуска-кітайскія дычынненні ў нашай інфармацыйнай базе? Ёй, дарэчы, карысталіся мінчанкі, якія ад’язджалі на працяг вучобы ў Пекін, у тым ліку намесніца дырэктара інстытута імя Канфуцыя БДУ Вераніка Карлюкевіч. У сталіцы Кітая яны з добрымі вынікамі прайшліся слядамі першага кітайскага беларусіста прафесара Гэ Баоцюаня, выявілі некалькі новых імёнаў пісьменнікаў, якія, жывучы ў Пекіне, цікавіліся беларускай літаратурай.

А ў іншых гарадах? Куды скіраваўся б я ў Кітаі, шукаючы беларускія сляды? Найперш — у Шанхай, дзе ў Расійскай праваслаўнай місіі дзесяць гадоў працаваў дыпламат і лінгвіст Іосіф Гашкевіч (1814—1875). Сваімі артыкуламі наш суайчыннік адкрыў Расію вочы на Кітай, а вось як ён сам там жыў?

Пасля Пекіна накіраваўся б у Харбін: там у 1920-х дзейнічаў беларускі асяродак. У ім мацнеў голас нашага славутага спевака Міхася Забэйды-Суміцкага. У 30-я гады ў Харбіне знайшлі прытулак выселеныя з даваеннай Польшчы друіскія вернікі-марыяне Адам Мальдзіс. Пекін, Шанхай, Харбін, Далян...

на чале са святаром і пісьменнікам Вінцуком Адважным, аўтарам кнігі “Кітай — Сібір — Масква”. Пасля вайны ў Харбінскім універсітэце працаваў дацэнтам перакладчык і даследчык беларускай літаратуры Сьв. Чанхань. Ён архіваваў ніхто яшчэ не шукаў.

А яшчэ б у Кітаі я заехаў у горад Далянь правінцыі Ляонін. Нядаўна, рэдагуючы адрасны даведнік беларускай дыяспары, укладзены маёй суседкай па рабочы стане ў інстытуце Ірынай Лемцюговай, я ўпершыню даведаўся: у Даляньскім політэхнічным універсітэце ёсць Беларускі мастацкі ансамбль. У ім восем жанчын, якія на мясцовых вечарах і канцэртах выконваюць беларускія народныя песні і танцы. Ём патрэбны, каб далей развівацца, нацыянальныя музычныя інструменты, зборнікі нот. Карыстаючыся аказіяй, пераадрасоўваю гэтую просьбу нашым адпаведным арганізацыям.

Адам Мальдзіс

На здымку:

Анталогія прыгожа выдадзена